

TJEDAN UPOZNAVANJA

GROBLJA EUROPE

Grobna mjesta umjetnika

23. - 31.05.2022.

KOBLER GIOVANNI (1811. – 1893.) povjesni pisac, pravnik i patricijski vijećnik

Napisao najvažniju knjigu o povijesti Rijeke. Pravne studije polazi u Zagrebu. Poslije toga dugi niz godina radi u općinskim službama i bavi se advokaturom u rodnom gradu. Bio je historičar eruditskog tipa, neumorni istraživač arhivskih izvora i sabirač temeljne povjesne građe za izučavanje riječke prošlosti. Plod njegovih dugogodišnjih naporu je trodijelna knjiga *Povjesna svjedočanstva o liburnijskom gradu Rijeci* (1896.), izdana o trošku riječke općine poslije autorove smrti. Djelo je od prvorazrednog značaja za svakoga tko se želi upustiti u istraživanje povijesti Rijeke.

KOZALA (B-2-3)

MARENĐIĆ IVO (1937. – 2004.) grafički urednik i dizajner

Obilježio je nakladništvo u Rijeci. Rođen u Biogradu na Moru. Krajem 1941. s majkom dolazi u Rijeku gdje završava osnovnu školu i Prvu riječku gimnaziju (1955.). Upisao studij arhitekture u Zagrebu, kojeg je pohađao šest semestara, postao član kinokluba gdje se rodila ljubav prema scenografiji. Školovan za scenarista na Filmskoj akademiji u Rimu, početkom šezdesetih godina postavio je četiri scenografije za filmove u Rimu u Cinecità. Od 1967. kada se zaposlio u Editu pa sve do mirovine uredio je oko 600 knjiga, monografija, publikacija. Uređivao časopise Kamov, Domet, Sušačka revija. Zapamćen po uređivanju knjige *Kako čitati grad Radmire Matejić*, monografijama *Bijela flota hrvatskog Jadran*, Jadrolinija i Riječka luka.

KOZALA (H-5-139, niše)

MARTINI LUCIFERO (1916. - 2001.) književnik, novinar i urednik

Mladost proveo u Puli i Gorici, Ekonomsku školu i Sveučilište završio u Trstu. Prve književne radove objavio je 1933. pod pseudonimom Lauro Chiari. Mobiliziran je u talijansku vojsku 1941., 1943. preživio je odmazdu u Kefaloniji te se potom pridružuje partizanskemu pokretu otpora gdje je sudjelovao u stvaranju partizanskog tiska. Inspiracija za djela njegovo je iskustvo u ratu, žal za neispunjениm idealima. Bio je glavni urednik *La Voce del popola*, *Panorame* i književnog časopisa *La Battana*. Pjesnik, prozaik, dramski pisac, autor radio drami, književni i filmski kritičar.

KOZALA (P-48-3096 niše)

PIHLER (PICHLER) MILAN (1897. - 1981.) operni pjevač, bariton

Rođen u Osijeku gdje je kao gimnazijalac prve nastupe imao u zboru. Po završetku I. svjetskog rata, na nagovor, prijavio se na audiciju Opere te dobio angažman od 01.01.1919., a već 28.02.1919. debitirao je u Puccinijevoj *La Bohème*. 1926. u repertoar je uvrstio Nikolu Šubića Zrinskog, koji će postati njegova amblemska uloga. 1927. postaje član Opere beogradskog narodnog pozorišta, od 1941. do 1945. član je Opere Hrvatskog državnog kazališta u Zagrebu. Od osnutka Opere u Rijeci 1946. član je ansambla i prvom predstavom Opere, Nikolom Šubićem Zrinskim 02.11.1946. godine pod ravnateljem direktora Opere Borisa Papandopula počeo je naj vrijedniji dio Pihlerovog umjetničkog života. Postao je nositelj baritonskog repertoara, a 1962. godine oprostio se od publike 130. nastupom u omiljenoj ulozi sigetskog junaka. Bilo je to nakon 43 godine karijere, 2779 opernih i 1256 koncertnih nastupa. Pihlerovim je imenom nazvano Riječko društvo prijatelja opere.

KOZALA (H-7-2, niše)

PREGARC RADE (1894. – 1952.) kazališni redatelj, glumac, dramatičar, publicist i prevoditelj

Osnovnu školu, gimnaziju, učiteljsku školu i konzervatorij završio u Trstu i u Firenci. Kao glumac počeo je u Slovenskom Kazalištu u Trstu (1912.– 1914.). U I. svjetskom ratu bio kao zarobljenik u Rusiji i upoznao se s tamošnjim kazalištem. Školovao se u Berlinu kod M. Reinhardta i u Rusiji kod Stanislavskog u MHAT. Nakon rata djeluje u Ljubljani, Splitu, Mariboru, Beogradu, Sarajevu i Banjoj luci. Istaknuo se interpretacijama snažnih karakternih uloga Ignaca Glembaya (Krleža, Gospoda Glembajevi), barona Lenbacha (Krleža, U agoniji), Helmara (Ibsen, Nora), Jage, Shylocka (Shakespeare), Heroda (Wilde, Saloma), Rogozija (Dostojevski, Idiot) i režijama djela iz stranog (Shakespeare, Ibsen, Gogolj, Wilde, Shaw, Goldoni, Tolstoj, Dostojevski, Pirandello...) i domaćeg repertoara (Krleža, Begović, Kulundžić, Dragošić, Tijardović...). Pisao stručne članke o kazalištu, glumi i režiji, pokrenuo i uređivao kazališnu reviju *Maske* u Ljubljani te časopis *Mi i Vi* u Beogradu.

KOZALA (M-3-42)

RAMOUS OSVALDO (1905. – 1981.) riječki književnik, publicist, redatelj i prevoditelj

Pjesnik riječkog talijanskog kruga XX. stoljeća. Novinarsku karijeru započinje 1929. kao kazališni i glazbeni kritičar. Od 1930. do 1942. te krajem 1944. urednik je u riječkom dnevniku *La Vedetta d'Italia*. Surađuje s Talijanskim pokretom otpora. Nakon rata član je uprave riječkog Narodnog kazališta, a od 1946. do 1961. direktor je Talijanske drame. Kao redatelj do mirovine 1961. postavio na scenu 46 djela. Poeziju počinje objavljivati u časopisu *Delta* (1923.). 1938. objavljuje prvu zbirku pjesama *U tršćaku - Nel canneto za koju* dobiva posebno priznanje Talijanske kraljevske akademije. Pisao je liriku, pripovijesti, drame, radiodrame, komedije, eseističku prozu, kritiku. Dobitnik brojnih nagrada. 1965. dobitnik Nagrade Grada Rijeke za zбирку pjesama *Vjetar u baruštini* i roman *Galebovi na krovu*. 2007. posthumno mu je objavljen autobiografski roman *Konj od prešanog papira*.

KOZALA (L-2-17)

SCHITTAR MARIO (1862. – 1890.) riječki književnik i slikar

Prvi pjesnik koji stvara na fijumanskom dijalektu pod pseudonimom Zuane de la Maesecia. Od 1880. od 1884. studira slikarstvo na Reale Accademia di Belle Arti u Veneciji. Nakon povratka u rodni grad živi kao profesionalni slikar i književnik. Glavna su mu djela komedija Trijumf Svetog Mihovila (1888.), povjesna drama u četiri čina Il Bastardi di Huhyad ovvero La Vergine Liburna (1889.). Posthumno su mu tiskane izabrane pjesme Odušci srca (1913.). Okušao se u više književnih žanrova (drami, romanu, pjesništvu), stvarajući na talijanskom književnom jeziku i narječju rodnog grada.

KOZALA (E-3-66)

VENUCCI (WNOUCSEK) ROMOLO (1903. – 1976.) slikar, kipar i likovni pedagog

Najveći riječki umjetnik XX. stoljeća i vodeća osobnost Riječke avangardne grupe između dvaju svjetskih ratova. Osnovnu i srednju školu završio u rodnom gradu, studij slikarstva na Kraljevskoj akademiji lijepih umjetnosti u Budimpešti. Nakon II. svjetskog rata, od 1947. zaposlen kao nastavnik likovne kulture u Talijanskoj gimnaziji, talijanskim osnovnim školama Gelsi i Belvedere, a 1963. osnovao tečaj crtanja i slikarstva za odrasle u Circolu. Izlagao je u Rimu, Genovi, Firenci, Udinama, Vareseu, Budimpešti, Zagrebu i Beogradu. U Rijeci ostvario četiri samostalne izložbe. Bavio se i restauracijom, ilustracijom, grafičkim dizajnom, svirao tri instrumenta. Godine 1969. postaje dobitnik Ordena rada sa srebrnim vijencem predsjednika SFRJ za umjetnički i dvadesetpetogodišnji pedagoški rad, i 1972. Nagrade Grada Rijeke.

KOZALA (J-16-1219 niše)

KINEL MARIO (1921. - 1995.) skladatelj, pjesnik, prevoditelj, novinar, urednik i voditelj radijskih emisija, publicist i zagonetač

Maturirao na Sušačkoj gimnaziji 1940., studirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu hrvatski jezik i književnost. U glazbi samouk. Autor je više popularnih tekstova za Ivu Robića: Samo jednom se ljubi, Srce laku noć, Ne plači. Od 1951. radi na Radio Rijeci kao novinar i urednik i postaje glavni pokretač snažne zabavno-glazbene proizvodnje koja je u svega godinu dana 1955/1956, rezultirala s pedesetak pjesama koje je od riječkog radija preuzeo Jugoton i izdao u pločama. Skladao na vlastite stihove oko 800 šlagera poput Valcera u Kostreni i Jedne noći u Kostreni i napisao ili prepjevao (s talijanskog) više od 3000 tekstova. Pisao poeziju, članke i kritike u četrdesetak dnevnika i časopisa, stručne tekstove iz likovnih umjetnosti, prevodio je s i na talijanski jezik. Kao samostalni umjetnik umirovljen 1981. kao istaknuti autor zabavne glazbe. Objavio više od 1200 tematski aktualnih enigmatskih priloga. Dobitnik Vjesnikove nagrade Josip Slavenski 1988.

TRSAT (A-8-142)

KOLACIO ALEKSANDAR (1912. - 1955.) bariton

Brat priznatog urbanista i arhitekta Zdenka Kolacija. Pjevanje je studirao u klasi profesora Milana Reizera na Mučičkoj akademiji u Zagrebu te kod A. Aneschija u Milanu. Karijeru je započeo 1934. solističkim koncertom na Sušaku, a na opernoj sceni debitirao je 1935. u Ljubljani. U razdoblju od 1936. do 1938. bio član ljubljanske Opere, a od 1938. do 1941. član beogradske Opere. Potom je do 1945. djelovao u Beču, Pragu, Zürichu i Buenos Airesu. Nastupao je i kao oratorijski te koncertni pjevač, a istaknuo se ulogama u operama Verdija, Donizettija, Čajkovskog, Puccinija, Rossinija i Ivana pl. Zajca. Umro u Argentini gdje je živio od 1948.

TRSAT (B-3-30)

ZORAN KOMPANJET (prof.dr.sc.) (1919. – 2003.) književnik i sveučilišni profesor

Nakon mature 1937. godine u Sušačkoj gimnaziji upisuje studij prava u Zagrebu. Antifašista, 1941. uhapšen te zatvoren u Sušaku, potom Rijeci i Trstu pa interniran na Tremite. Po kapitulaciji Italije u provinciji Macerata organizira i vodi pokret otpora. Studij prava završava u Camerinu u Italiji te se u jesen 1946. vraća u Rijeku. Radio na Ekonomskom i Pravnom fakultetu u Rijeci. Bio je dekan Ekonomskog fakulteta pa Pravnog fakulteta te rektor riječkog Sveučilišta (1976.-78.). Pored sveučilišne karijere aktivan je u književnom životu pišući na čakavštini. Objavljivao je pjesme, pripovijesti, humoreske, crtice i kozerije Kvadri (1959.), Sakakoveh nas je (1961.), Zibrane pesni (1971.), Takvi smo, pa što? (1975.), Opasne riječi (1989.), Svet bi bil lep (1995.) i Stare i nove besedi (1999.). U riječkome HNK-u 1975. izvedena je njegova jedina drama, uspješnica, komedija Šete bandjere ili Prevrtljivac. Bavio se i prevodenjem s talijanskoga, na liburnijsku je čakavštinu, preveo Ruzzanteovu komediju Mušica pod naslovom Muškardin.

TRSAT (D-6-10)

KUKLA KAREL (1867. – 1913.) kapelnik i skladatelj

Rođen u Češkoj, Konzervatorij (za kontrabas) završio u Pragu kao i trogodišnji nauk za crkvenu glazbu kod Skoherskyja. Član praške Opere sve do polaska u Hrvatsku. 1891. dolazi u Senj kao kapelnik i orguljaš. Pored crkvene glazbe komponira dramske i lirske pjesme (na tekstove A. Šenoe, R. Katalinića Jeretova, L. Vukelića Kosinjanina), sklada i tri glagoljske mise na predlošku staroslavenskih tekstova te operu Aspa. Bio je predavač na gimnaziskom zavodu u Senju. Početkom 1906. dolazi na Sušak te na sušačkoj gimnaziji do 1912. radi kao profesor muzike i orguljaš za potrebe gimnazije. Bavio se i privatnom podukom te bio zborovođa Jadranske vile i Primorskog Hrvata, u to vrijeme jedinih pjevačkih društava na Sušaku. Uz sve aktivnosti, Kukla je našao vremena i za sport, igrao je nogomet za SK Spartu.

TRSAT (E-8-37)

MATKOVIĆ VINKO (1911. – 1973.) akademski kipar

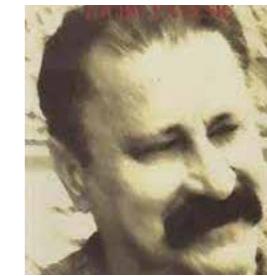
Sin kamenoresca Rudolfa. Studij kiparstva završio 1935. na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu, u klasi Frana Kršinića i Rudolfa Valdeca. Nakon rata preuzeo je očevu kiparsku radionicu. Vrstan realist, tražen već od samog kraja rata, a njegovo najplodnije razdoblje u kontekstu javnih narudžbi bilo je od 1949. do 1965. Uzore je nalazio u egipatskoj, grčkoj i rimskej umjetnosti, ali i umjetnosti 20. stoljeća. Bavio se isključivo portretiranjem i izradom spomeničke plastike. Autor je brojnih spomenika NOB-u u Istri, Rijeci i Kvarneru, a najpoznatije mu je djelo Spomenik oslobođenja na Delti u Rijeci (1955).

TRSAT (B-1-31)

PAVEŠIĆ LJUBO - JUMBO (1919. – 1994.) pjesnik i novinar

Osmogodišnju školu je pohađao na Kukuljanovu, a gimnaziju na Sušaku. 1943. pridružuje se partizanima, gdje je 1944. sa suborcima napisao prve stihove. Bio novinar u Primorskom vjesniku (1945.-47.) na Sušaku, Riječkom listu (1947.-54.), a potom u Bujama i Zagrebu. Mirovinu je dočekao na Radio Rijeci. Početkom šezdesetih započinje pisati kratke humorističke crtice o Jurini i Franini pod pseudonimom Grge Čakulice, uslijedile su humorističke emisije Mantinjada bez mužike, Mantinjada z mužikun i vrlo popularna Primorska poneštrica. Kao pjesnik popularizirao je čakavštinu te su mu mnoge pjesme uglazbljene. Za MIK je napisao 18 pjesama, a među njima najpopularnija je Nebuloza. Uradio je kanconijer čakavskih pjesnika između Učke i Velebita Besedi s kamika i z mora (1968.), napisao biografije pet narodnih heroja iz NOB-a, zbirke pjesama Mamina starina i Ne pozabi napisat, knjige zapisa, crtica i novela Pjesma na stratištu, I krv je tekla kršem i Na kamenu za kamen.

TRSAT (D-3-5)

ROŠIĆ ĐURO (1897. – 1986.) glumac, kazališni intendant i kritičar

Doktorirao na Pravnom fakultetu u Zagrebu i završio trogodišnji tečaj Glumačke škole u Zagrebu pod umjetničkim rukovođenjem Branka Gavelle, nastupajući u epizodnim ulogama dramskih i baletnih predstava u HNK Zagreb. Kao sudac službovao je u Ogulinu, Sušaku i Kastvu te ponovno u Sušaku, gdje se kao predsjednik i umjetnički voditelj Hrvatskoga kazališnoga društva bavio režijom. Bio je prvi intendant riječkoga HNK-a (1944.–47. i 1951.–53.) te profesor na Višoj pomorskoj školi u Rijeci. Kazališne kritike pisao je od 1955. za novine i časopise (Riječka revija, Novi list, Vjesnik, Dometi) te radio. Objavio je knjigu kazališnih kritika Iz gledališta (1980.). Godine 1974. dobitnik Nagrade Grada Rijeke za životno djelo.

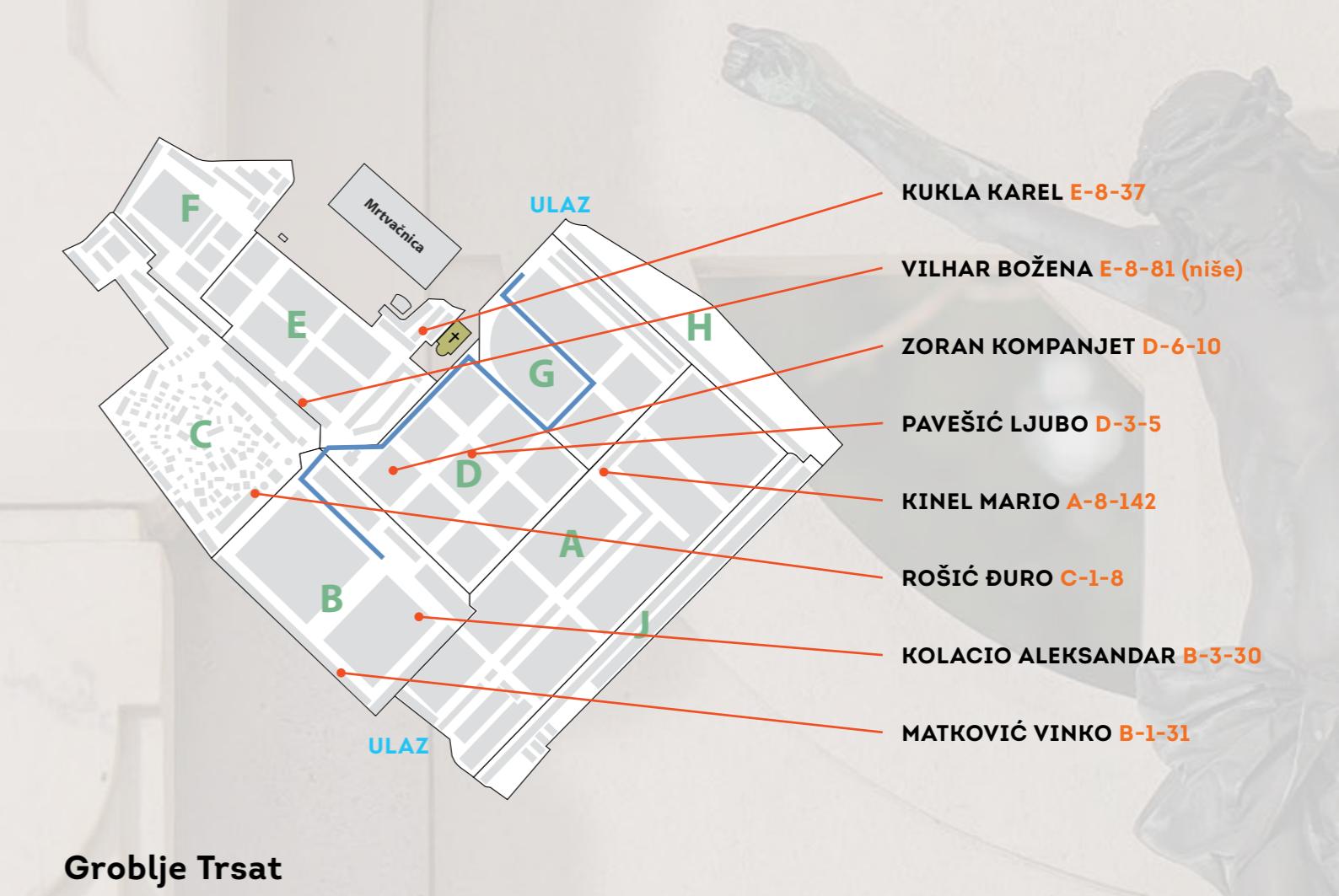
TRSAT (C-1-8)

VILHAR BOŽENA (1906. – 1991.) slikarica

Školovala se privatno kod značajnih slikara (M. Crnčić, Moretti-Zajc, Kirin, Vanka, Becić). 1932. kao 26-godišnja slikarica prilazi Klubu likovnih umjetnica i izlaže kao gost u Zagrebu i na Sušaku, da bi nakon 1933. kao članica Kluba izlagala u Zagrebu i Dubrovniku, Rumunjskoj, Jugoslaviji i Čehoslovačkoj. Politički djeluje od 1941. u NOP-u i AFŽ-u Sušaka, a krajem 1944. priključila se kao slikarica partizanskim jedinicama u Gorskom kotaru bilježeći dokumentarnim crtežima život i likove boraca. 1945. u Crikvenici izlaže ratne radove zajedno s Belizarom Bahorićem i Zvonkom Carom. U poraću aktivno se uključila u strukovne grupacije: Društvo likovnih umjetnika Talijana i Hrvata u Rijeci (preteču riječkoga ULUH-a), zatim u zagrebački ULUH, beogradski ULUS, te konačno u riječku podružnicu HDLU-a kao prva predsjednica. Izlagala je i samostalno (London, Kairo, Rijeka). Godine 1974. otvorila prvu privatnu umjetničku galeriju u Rijeci.

TRSAT (E-8-81, niše)

KD KOZALA d.o.o. Rijeka

za uređenje i održavanje groblja,
pogrebne, grobarske
i klesarske usluge
Braće Hlača 2/A 51000 Rijeka
www.kd-kozala.hr
info@kd-kozala.hr

Uprrava

+385 51 514 300
+385 51 208 740

Služba za pogrebničke i grobarske poslove

Rijeka, Braće Hlača 2/A
+385 51 208 720
+385 51 208 730

Organizacija pogreba na adresi naručitelja

+385 91 431 6313

Preuzimanje pokojnika 8-22 h

+385 51 512 528
+385 91 571 6098
+385 51 208 744

Odnosi s javnošću i prateće poslove

Rijeka, Petra Kobeka 13
+385 51 514 567

Cvjećarnica Perla

Rijeka, Braće Hlača 2/c
+385 51 208 750

Cvjećarnica Biser

Rijeka, Petra Kobeka 20/a
+385 51 515 344

Pri izradi materijala korištena
konzervatorska studija značajnih
i spomena vrijednih osoba pokopanih
na grobljima Kozala i Trsat (2006. god.)
i ostala dostupna dokumentacija

Tekstovi:

Nives Torbarina, dipl.oecc.
Tanja Šušić, dipl.oecc.
Daina Glavočić, mr.sc.

